

INFORMACIJA O OPŠTINSKIM IZBORIMA 2021

Finska je podijeljena na opštine, koje, prema ustavu, posjeduju samoupravu. Opštine odlučuju o mnogim pitanjima koja se tiču njenih stanovnika.

Najviši organ odlučivanja u opštini je opštinsko vijeće, koje biraju stanovnici opštine. Članovi opštinskog vijeća biraju se na lokalnim izborima na period od četiri godine. Sljedeći opštinski izbori održaće se u **nedjelju, 13. juna 2021 godine**.

Na opštinskim izborima mogu glasati i kandidovati se punoljetni finski državljani koji žive u Finskoj, te pod određenim uslovima i državljani drugih zemalja koji žive u Finskoj.

Glasanje u Finskoj je dobrovoljno.

U pokrajini Åland opštinski izbori se neće održati 2021 godine.

Pravo glasa – ko može glasati

Na lokalnim izborima možete glasati ako ste finski državljanin ili državljanin neke druge zemlje Evropske unije, Islanda ili Norveške i ispunjavate sljedeće uslove:

- navršavate 18 godina najkasnije na dan izbora (13. juna 2021)
- kao vaše prebivalište registrovana je neka od opština u Finskoj najkasnije na dan 23. april 2021 godine.

Ako ste državljanin neke druge zemlje možete glasati na opštinskim izborima ako:

- navršavate 18 godina najkasnije na dan izbora (13. juna 2021)
- ako ste imali prebivalište u nekoj od opština u Finskoj u neprekidnom trajanju od najmanje dvije godine do 23. aprila 2021

Opština u kojoj ste permanentno nastanjeni utvrđuje se u skladu sa Zakonom o prebivalištu. U pravilu je vaše prebivalište registrovano u opštini gdje živite.

Na opštinskim izborima 2021 godine matičnom opštinom se smatra opština koja je, u ponoć, na dan 23. aprila 2021 navedena kao vaše prebivalište u digitalnom registru stanovništva.

Po potrebi podatke o prebivalištu možete provjeriti kod Uprave za digitalizaciju i registar stanovništva (ranije magistrat).

Na lokalnim izborima možete glasati samo za jednog kandidata iz opštine gdje imate prebivalište.

Obavijest o pravu glasa šalje se svima koji to pravo imaju

Uprava za digitalizaciju i registar stanovništva vodi registar o biračkom pravu sa podacima o svima onima koji imaju pravo glasa. Posebna prijava za upis u registar o biračkom pravu nije potrebna.

Uprava za digitalizaciju i registar stanovništva će, pismenim putem najkasnije **20. maja 2021**, poslati obavijest o pravu glasa svakom biraču čija je adresa poznata.

Ovu obavijest ćete dobiti isključivo u elektronskoj formi ako ste već koristili digitalne komunikacijske usluge gore navedene uprave, Suomi.fi-meddelande (više informacija možete naći na adresi www.suomi.fi/meddelanden). Obavijest o pravu glasa sadrži upute o glasanju, popis glasačkih mjesta u blizini vašeg mjesta stanovanja gdje možete obaviti prijevremeno glasanje, te informacije o vašem glasačkom pravu. Ovu obavijest o pravu glasa nije potrebno donijeti na biračko mjesto, dovoljan je dokaz o identitetu.

Izbornost – ko se može kandidovati

Možete biti na listi kandidata, tj. možete se kandidovati na lokalnim izborima u vašoj opštini ako ispunjavata sljedeće kriterije:

- Vaše prebivalište je u opštini u kojoj namjeravate da se kandidujete
- Imate pravo glasa u jednoj od opština u Finskoj
- Odlukom suda vam nije oduzeta poslovna sposobnost

Određeni državni službenici, koji su kao takvi navedeni u Zakonu o lokalnoj samoupravi, kao i vodeći opštinski službenici i zaposlenici ne mogu biti na izbornoj listi za opštinske izbore.

Lista kandidata za opštinske izbore

Na opštinskim izborima kandidate može nominovati

- registrovana stranka
- birači s pravom glasa koji su osnovali jedno udruženje radi nominovanja kandidata na izborima

Odluku o kandidatima donose stranke prema svojim pravilima. Ako želite biti kandidat jedne stranke o tome se morate dogovoriti sa strankom.

Za osnivanje izbornog udruženja u pravilu je potrebno najmanje deset stanovnika opštine koji imaju pravo glasa. U opštinama sa malim brojem stanovnika dovoljno je samo tri ili pet stanovnika za osnivanje ovakvog udruženja.

Dvije ili više stranka imaju pravo da osnuju savez radi zajedničkog izlaska na izbore. Dva ili više izbornih udruženja imaju pravo da na izbore izađu sa zajedničkom listom kandidata.

Jenda stranka, izborna unija ili zajednička lista mogu imati najviše jedan i po put veći broj kandidata od broja koji se bira u opštini.

Zavisno od broj stanovnika u opštini u opštinsko vijeće se bira najmanje 13 do 79 zastupnika, ali opština može odlučiti i o većem broju članova opštinskog vijeća.

Svaki kandidat ima svoj broj na izbornoj listi. Od popisa kandidata se sastavljaju i štampaju izborne liste. Kandidati su na njima navedeni po brojevima, počevši od broja 2. Na sačinjenim izbornim listama su kandidati grupirani prema strankama i zajedničkim listama. Na tim spiskovima za svakog kandidata se zabilježeni sljedeći podaci: ime i prezime, broj kandidata i zanimanje. Iz pregleda izbornih lista vidljivo je osim toga i

- koje su stranke osnovale savez radi zajedničkog izlaska na izbore
- koja će udruženja, stvorena radi nominovanja kandidata za izbore, sačiniti zajedničku listu
- koje stranke ne pripadaju nekom od izbornih saveza
- koji se kandidati nalaze van zajedničke liste

Liste kandidata sastavljaju se u svim opštinama 18.marta 2021. Lista kandidata u vašoj opštini nalazi se, osim toga, u glasačkoj kabini i na stranicama vezanim za izbore Ministarstva pravosuđa (www.vaalit.fi/sv). Ako ćete prijevremeno glasati u nekoj drugoj opštini od one gdje vam je prebivalište, možete tražiti listu kandidata iz vaše opštine od funkcionera izborne komisije.

Vremena glasanja

Glasati možete na dan održavanja izbora, u nedjelju 13. juni 2021, ili prije toga, u periodu određenom za prijevremeno glasanje. Glasati možete samo jedanput. Glasati dva puta je kažnjivo prema Krivičnom zakonu.

Prijevremeno glasanje:

Prijevremeno glasanje u Finskoj počinje u **srijedu, 26. maja 2021**, a završava u **utorak, 8. juna 2021**.

Prijevremeno glasanje u inostranstvu počinje u **srijedu, 2. juna 2021**, a završava u **subotu, 5. juna 2021**.

Na nekim od biračkih mjesta, predviđenih za prijevremeno glasanje, vrijeme glasanja će biti kraće.

Prijevremeno glasati možete na bilo kojem biračkom mjestu u zemlji ili inostranstvu. Biračka mjesta za prijevremeno glasanje su

- u zemlji su to ona biračka mjesta određena od strane opštine, često npr. opštinski uredi
- mnoge finske ambasade ili konzulati u inostranstvu
- institucije, kao što su bolnice, ustanove za socijalnu zaštitu i kaznionice
U ovim ustanovama mogu glasati samo osobe koje su tu na liječenju ili su smještene u tim institucijama.
- finški brodovi koji se, za vrijeme trajanja prijevremenog glasanja, nalaze u inostranstvu. Na brodu može glasati samo posada broda, a ne i putnici.

Glasanje na dan izbora:

Izbori će se održati u **nedjelju, 13. juni 2021 godine od 9 do 20 sati**.

Na dan izbora možete glasati samo na biračkom mjestu koje je navedeno u dostavljenoj vam obavijesti o vašem glasačkom pravu.

Glasanje kod kuće:

Ako ste teško pokretni ili je vaša sposobnost funkcionisanja u tolikoj mjeri smanjena da bi dolazak na biračko mjesto bio povezan sa nesrazmjernim poteškoćama, možete glasati kod kuće za vrijeme trajanja prijevremenog glasanja.

Prijavu o glasanju kod kuće trebate dostaviti najkasnije do **utorak, 1. juni 2021** do 16 sati. Prijava se dostavlja centralnoj izbornoj komisiji u vašoj opštini, a kontakt podaci ove komisije nalaze se u obavijesti o vašem glasačkom pravu. Pod određenim okolnostima istovremeno može glasati i bliski rođak, njegovatelj osobe sa invaliditetom koji živi s njom u istom domaćinstvu.

Glasanje putem pošte:

Ako se za cijelo vrijeme predviđeno za prijevremeno glasanje, kao i na dan izbora nalazite u inostranstvu, možete glasati putem pošte iz inostranstva.

Da biste na ovaj način glasali morate naručiti materijal za glasanje putem pošte od službe za prijem narudžbi Ministarstva pravosuđa, na vašu adresu u inostranstvu. Kao osoba koja ima pravo da glasa putem pošte odgovorni ste da na vrijeme naručite potreban materijal za glasanje kako biste stigli poslati vaš glasački listić u priloženoj koverti centralnoj izbornoj komisiji u vašoj opštini u roku koji je određen Izbornim zakonom.

Ovako ćete glasati

Prijevremeno glasanje i glasanje na dan izbora održavaju se na biračkom mjestu. Glasati možete samo za jednog kandidata koji se nalazi na utvrđenim kandidatskim listama u vašoj opštini.

- 1) **Potvrdite vaš identitet kod izbornog funkcionera** tako što ćete pokazati vaš pasoš, ličnu kartu, vozačku dozvolu ili neki drugi odgovarajući dokument. Izborni funkcioner će vam zatim dati glasački listić
- 2) **Uđite u glasačku kabinu.** U glasačkoj kabini istodobno može biti samo jedna osoba
- 3) **Navedite na glasačkom listiću broj pod kojim se nalazi kandidat za kojeg glasate.** Glasati možete samo za jednog kandidata. Napišite broj kandidata u krugu unutar glasačkog listića. Preklopite glasački listić tako da broj koji ste napisali ostane unutar preklopa i da se ne vidi izvana.
- 4) **Tako presavijen glasački listić odnesite do izbornog funkcionera.** Izborni funkcioner će na listić staviti pečat.
- 5a) Ako glasate na dan izbora, **stavite tako ovjereni glasački listić u glasačku kutiju.**
- 5b) Ako glasate unaprijed, **izborni funkcioner će vam dati kovertu. Stavite ovjereni glasački listić u kovertu i zatvorite je.**

Ako je vaša sposobnost da napišete broj kandidata na glasačkom listiću znatno smanjena, možete, prilikom glasanja, po vlastitom izboru angažovati pomoćnika ili izbornog dužnosnika da vam pomognu. Pomoćnik ne smije biti osoba koja se kandidovala na izborima ili blizak rođak nekog od kandidata. Pomoćnik ima obavezu čuvanja tajne vezane za glasanje, odnosno mora držati u tajnosti informacije koje je dobio/la u vezi sa glasanjem.

Više informacija

- Više informacija o izborima može se dobiti od opštinske centralne izborne komisije. Uprava za digitalizaciju i registar stanovništva (magistrat) daje odgovore na pitanja o glasačkom pravu pojedinaca. Kontaktne informacije oba gore navedena organa nalaze se u obavijesti o pravu glasa.

- Adrese mjesta gdje se može prijevremeno glasati, radna vremena, upute o naručivanju materijala za glasanje putem pošte, informacije o kandidatima i druge informacije o izborima nalaze se na izbornim stranicama Ministarstva pravosuđa, na adresi **www.vaalit.fi/sv**.
- Podatke o kandidatima na lokalnim izborima moći ćete naći na izbornim stranicama Ministarstva pravosuđa nakon 14. maja 2021, a podatke o mjestima za prijevremeno glasanje, poslije 12. aprila 2021.

Uprava za digitalizaciju i registar stanovništva, 29. mart 2021